ECLI:LV:AT:2023:0427.11270003318.14.L
Lieta Nr.11270003318, SKK-92/2023
Krimināllietu departaments

**Latvijas Republikas Senāts**
**LĒMUMS**
Rīgā 2023. gada 27. aprīlī

Senāts šādā sastāvā: senators referents Artūrs Freibergs, senatori Ivars Bičkovičs un Inese Laura Zemīte

rakstveida procesā izskatīja krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /pers. A/ aizstāves zvērinātas advokātes Ineses Šultes kasācijas sūdzību, apsūdzētā /pers. B/ kasācijas sūdzību un apsūdzētās /pers. C/ aizstāves zvērinātas advokātes Viktorijas Borinas kasācijas sūdzību par Kurzemes apgabaltiesas 2022. gada 18. oktobra lēmumu.

**Aprakstošā daļa**

[1] Ar Kurzemes rajona tiesas 2022. gada 15. februāra spriedumu

[1.1] /pers. A/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 7 gadiem 6 mēnešiem un ar probācijas uzraudzību uz 2 gadiem.

[1.2] /pers. D/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 7 gadiem un ar probācijas uzraudzību uz 2 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 253. panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu un ar probācijas uzraudzību uz 1 gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo un trešo daļu /pers. D/ noteikts sods brīvības atņemšana uz 7 gadiem 6 mēnešiem un probācijas uzraudzība uz 2 gadiem 6 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu /pers. D/ noteikts galīgais sods brīvības atņemšana uz 8 gadiem 4 mēnešiem un probācijas uzraudzība uz 2 gadiem 8 mēnešiem.

[1.3] /pers. B/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 7 gadiem un ar probācijas uzraudzību uz 2 gadiem.

[1.4] /pers. E/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 7 gadiem un ar probācijas uzraudzību uz 2 gadiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 253. panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu un ar probācijas uzraudzību uz 1 gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo un trešo daļu /pers. E/ noteikts galīgais sods brīvības atņemšana uz 7 gadiem 6 mēnešiem un probācijas uzraudzība uz 2 gadiem 6 mēnešiem.

[1.5] /pers. C/, personas kods /personas kods/,

atzīta par vainīgu Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 5 gadiem 3 mēnešiem un ar probācijas uzraudzību uz 1 gadu.

[2] Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. A/, /pers. D/, /pers. E/, /pers. C/ un /pers. B/ katrs atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas par to, ka organizētā grupā neatļauti iegādājās un glabāja psihotropās vielas realizācijas nolūkā lielos apmēros.

Turklāt /pers. D/ un /pers. E/ katrs atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 253. panta pirmās daļas par to, ka neatļauti iegādājās un glabāja psihotropās vielas bez nolūka tās realizēt.

[3] Ar Kurzemes apgabaltiesas 2022. gada 18. oktobra lēmumu, izskatot krimināllietu apelācijas kārtībā sakarā ar apsūdzēto /pers. B/ un /pers. E/, apsūdzētā /pers. A/ aizstāves I. Šultes, apsūdzētās /pers. C/ aizstāves V. Borinas un apsūdzētā /pers. D/ aizstāves zvērinātas advokātes Lindas Elsberģes apelācijas sūdzībām, Kurzemes rajona tiesas 2022. gada 15. februāra spriedums atstāts negrozīts.

[4] Par Kurzemes apgabaltiesas 2022. gada 18. oktobra lēmumu kasācijas sūdzību iesniegusi apsūdzētā /pers. A/ aizstāve I. Šulte, kura lūdz atcelt lēmumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Aizstāve kasācijas sūdzību pamatojusi ar šādiem argumentiem.

[4.1] Tiesas nolēmums neatbilst Kriminālprocesa likuma 511. panta otrās daļas prasībām.

Apelācijas instances tiesa nav ievērojusi Kriminālprocesa likuma 126. panta otro daļu, 128., 129. pantu, jo lēmumu pamatojusi ar pierādījumiem, kas nav izvērtēti atbilstoši Kriminālprocesa likumā noteiktajiem pierādījumu vērtēšanas kritērijiem. Tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 15. panta pārkāpumu.

[4.2] Tiesa ir pieļāvusi Krimināļprocesa likuma 127. panta otrās daļas pārkāpumu, jo nepamatoti uzskatījusi, ka pierādījumu kopums ir pietiekams apsūdzētā /pers. A/ vainīguma konstatēšanai. No lietā esošo apsūdzēto telefonsarunu ierakstiem nevar secināt, ka tiek doti norādījumi un saņemta informācija par psihotropo vielu iegādi un realizāciju. Turklāt nevar piekrist tiesas apgalvojumam, ka policijas darbinieku liecības un pārskati par speciālās izmeklēšanas darbībām atklāj apstākļus, kādos apsūdzētie iegādājās un glabāja psihotropās vielas. Apelācijas instances tiesa nav ievērojusi Krimināļprocesa likuma 19. panta trešajā daļā noteikto. Ievērojot norādīto, apelācijas instances tiesa ir pieļāvusi Krimināļprocesa likuma būtiskus pārkāpumus šā likuma 575. panta trešās daļas izpratnē.

[4.3] Apelācijas instances tiesa ir pārkāpusi Krimināļprocesa likuma 402. panta nosacījumus, kā arī nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 1. panta pirmo daļu un 6. panta pirmo daļu.

[5] Par Kurzemes apgabaltiesas 2022. gada 18. oktobra lēmumu kasācijas sūdzību iesniedzis apsūdzētais /pers. B/, kurš lūdz atcelt lēmumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Apsūdzētais kasācijas sūdzību pamatojis ar šādiem argumentiem.

[5.1] Apelācijas instances tiesas lēmums neatbilst Krimināļprocesa likuma 564. panta ceturtās daļas prasībām, tiesa pieļāvusi Krimināļprocesa likuma būtisku pārkāpumu attiecībā uz pierādījumu izvērtēšanu. Tiesas lēmums nav pamatots ar objektīviem pierādījumiem par to, ka /pers. B/ ievietojis slēptuvē psihotropās vielas, tāpēc to nevar atzīt par tiesisku un pamatotu Krimināļprocesa likuma 511. panta otrās daļas izpratnē.

[5.2] Policijas darbinieki, nolūkā pārbaudīt operatīvo informāciju, veica kratīšanu garāžā, kurā /pers. B/ it kā glabājis psihotropās vielas, taču kratīšanas laikā aizliegtas vielas netika atrastas. Līdz ar to operatīvā informācija, uz kuras pamata tika uzskatīts, ka /pers. B/ ir iesaistīts nelikumīgās darbībās ar psihotropām vielām, ir melīga vai kļūdaina. Lietā nav pierādījumu tam, ka /pers. B/ 2018. gada 10. jūlijā būtu slēptuvē ievietojis psihotropās vielas, kuras pēc tam tika atrastas pie apsūdzētā /pers. D/. /pers. F/ liecības ir pretrunīgas un nav izmantojamas /pers. B/ vainīguma pierādīšanā.

[5.3] Tiesa nav noskaidrojusi, par kādas psihotropās vielas glabāšanu realizācijas nolūkā tiek tiesāts /pers. B/. Tiesa norādījusi, ka ar ekspertu atzinumu Nr. 1806514 pierādīts, ka svari tika izmantoti psihotropās vielas amfetamīna un tramadola svēršanai. Tajā paša laikā tiesa secinājusi, ka /pers. B/ valdījumā bija ieguvis metamfetamīnu. Amfetamīns un metamfetamīns ir divas dažādas psihotropās vielas.

[5.4] Nepamatoti tiek apgalvots, ka telefonsarunu laikā starp /pers. B/ un apsūdzēto /pers. A/ tika apspriestas darbības ar psihotropajām vielām.

[5.5] Tiesa nepamatoti atzinusi par iespējamu neatkārtot pirmās instances tiesas spriedumā minētos pierādījumus un atzinumus atbilstoši Krimināļprocesa likuma 564. panta sestajai daļai un nav izskatījusi apelācijas sūdzībā norādītos argumentus. No Kurzemes apgabaltiesas lēmuma 24 lapām tikai 2 lapas ir apelācijas sūdzībās norādīto motīvu noraidīšanai.

[6] Par Kurzemes apgabaltiesas 2022. gada 18. oktobra lēmumu kasācijas sūdzību iesniegusi apsūdzētās /pers. C/ aizstāve V. Borina, kura lūdz atcelt lēmumu daļā par /pers. C/ atzīšanu par vainīgu Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Aizstāve kasācijas sūdzību pamatojusi ar šādiem argumentiem.

[6.1] Lietā nav pierādīts, ka apsūdzētā /pers. C/ zinājusi, ka, izpildot sava mazdēla apsūdzētā /pers. E/ lūgumus, nodarbojusies ar psihotropo vielu realizāciju, līdz ar to secināms, ka /pers. C/ inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā nav noziedzīgā nodarījuma subjektīvās puses.

[6.2] Apelācijas instances tiesa nav ievērojusi Krimināļprocesa likuma 564. panta ceturto daļu, proti, tiesa nav pamatojusi, kāpēc tā secinājusi, ka no telefonsarunām izriet, ka apsūdzētā /pers. C/ runājusi par psihotropajām vielām, nevis par cigaretēm un alkoholu. Lietā nav tiešu pierādījumu, ka /pers. C/ zinājusi, ka no slēptuves nesusi mazdēlam psihotropās vielas.

[6.3] Apelācijas instances tiesa ir pārkāpusi Krimināļprocesa likuma 128. pantu, jo nav vērtējusi liecinieku liecības un tiesas sēdē sniegtos argumentus kopsakarā ar apsūdzēto liecībām. Turklāt tiesa liecinieku liecībām piešķīrusi lielāku ticamības pakāpi nekā apsūdzēto liecībām.

**Motīvu daļa**

[7] Senāts konstatē, ka kasācijas instances tiesas kompetencē izskatāmajā lietā ir atbildēt, vai apelācijas instances tiesas lēmums par Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu atbilst Krimināļprocesa likuma 564. panta ceturtās daļas prasībām.

[7.1] Krimināļprocesa likuma 511. panta otrā daļa noteic, ka spriedumam jābūt tiesiskam un pamatotam. Minētais attiecināms arī uz apelācijas instances tiesas nolēmumu. Savukārt apelācijas instances tiesas nolēmuma satura prasības noteiktas Krimināļprocesa likuma 564. pantā, kura ceturtā daļa paredz, ka nolēmuma motīvu daļā norādāms apelācijas instances tiesas atzinums par apelācijas sūdzības vai protesta pamatotību, apstākļi, ko noskaidrojusi apelācijas instances tiesa, pierādījumi, kas apstiprina apelācijas instances tiesas atzinumu, motīvi, kāpēc apelācijas instances tiesa noraida kādus pierādījumus, un likumi, pēc kuriem tā vadās.

Lietas izskatīšana apelācijas instances tiesā ir lietas otrreizēja izskatīšana pēc būtības un tā ir papildu garantija tiesas nolēmuma tiesiskumam un pamatotībai. Apelācijas instances tiesai apelācijas sūdzībās norādītie juridiski nozīmīgie apstākļi, proti, noziedzīgā nodarījuma sastāva esība vai neesība apsūdzētā rīcībā, ņemot vērā lietas faktiskos apstākļus, judikatūru un apsūdzības formulējumu, kā arī citi apstākļi krimināltiesisko attiecību taisnīgam noregulējumam, jāizvērtē un atzinums jāpamato ar likumu, pārbaudītajiem, novērtētajiem pierādījumiem (*Senāta 2017. gada 10. oktobra lēmums lietā Nr. SKK-532/2017, ECLI:LV:AT:2017:1010.15830406610.1.L*).

Krimināļprocesa likuma 564. panta sestā daļa noteic: ja apelācijas instances tiesa atstāj pirmās instances tiesas spriedumu bez grozījumiem, tā var neatkārtot pirmās instances tiesas spriedumā minētos pierādījumus un atzinumus.

Apelācijas instances tiesa pirmās instances tiesas spriedumu atstājusi negrozītu. Tiesa atsaukusies uz Krimināļprocesa likuma 564. panta sesto daļu.

Senāts jau iepriekš norādījis, ka Krimināļprocesa likuma 564. panta sestajā daļā ietvertais nosacījums nenozīmē, ka apelācijas instances tiesa var neatbildēt uz būtiskiem apelācijas sūdzības vai apelācijas protesta motīviem (*Senāta 2022. gada [..] lēmums lietā Nr. SKK-[B]/2022, ECLI:LV:AT:2022:[..]*).

[7.2] Krimināllikuma 253.[1] panta pirmajā daļā paredzēta kriminālatbildība par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu realizācijas nolūkā vai par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu realizēšanu. Savukārt norādītā panta trešajā daļā paredzēta kriminālatbildība par tādām pašām darbībām, ja tās izdarījusi organizēta grupa vai ja tās izdarītas ar narkotiskajām vai psihotropajām vielām lielā apmērā [..].

Organizēta grupa ir viena no apsūdzētajiem inkriminētā Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma kvalificējošām pazīmēm.

Noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija ir pilnīgas atbilstības konstatēšana starp nodarījuma faktiskajām pazīmēm un Krimināllikuma normā (pantā,

panta daļā, punktā) paredzētā konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm (*Krastiņš U. Noziedzīga nodarījuma sastāvs un nodarījuma kvalifikācija. Teorētiskie aspekti. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2014, 46.–47. lpp.*).

Kvalificējot noziedzīgo nodarījumu, tiek salīdzināti juridiski nozīmīgi notikuma apstākļi, kuri noskaidroti ar attiecināmiem, pieļaujamiem, ticamiem, pietiekamiem pierādījumiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 21. panta pirmo daļu organizēta grupa ir vairāk nekā divu personu izveidota apvienība, kura radīta nolūkā kopīgi izdarīt vienu vai vairākus noziegumus un kuras dalībnieki saskaņā ar iepriekšēju vienošanos sadalījuši pienākumus.

Senāts jau iepriekš norādījis, ka nodarījuma atzīšanu par izdarītu organizētā grupā nevar ietekmēt apstāklis, ka visi grupas dalībnieki nebija savstarpējā sarunā vienojušies par noziedzīgā nodarījum izdarīšanu. Būtiski ir konstatēt, ka katrs grupas dalībnieks, veicot savus pienākumus kopīgo darbību ķēdē, ir apzinājies, ka bez viņa darbojas vēl citas personas, kuras, pildot tām uzdotos pienākumus, sekmē kopīga nozieguma izdarīšanu (*Senāta 2007. gada 18. jūnija lēmums lietā Nr. SKK-333/2007, 11810011003*).

Savukārt par pienākumu sadales faktu un apsūdzēto personu nodoma patieso saturu var liecināt ne tikai personu liecības vai citi tamlīdzīgi pierādījumi, bet arī šo personu faktiskās darbības.

Organizēta grupa ir īpašs noziedzīgs grupējums, kurā nozieguma sekmīga paveikšana ir atkarīga no katra grupas dalībnieka uzdevuma izpildes, jo uzdevumi ir savstarpēji saistīti, un katra dalībnieka uzdevuma izpilde ir atkarīga no pārējo uzdevumu realizēšanas iecerētajā noziedzīgajā nodarījumā (*Krastiņš U. 21. panta komentārs. Grām.: Krastiņš U., Liholaja V. Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VIII[2]nodaļa). Trešais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2021, 112. lpp.*).

Senāts nevērtē šajā lēmumā organizētas grupas esību vai neesību un apsūdzēto iespējamo dalību tajā, jo minētais jautājums izlemjams tiesai, kas izskata lietu pēc būtības.

[7.3] Noziedzīga nodarījuma apraksts ir notiesājoš a sprieduma būtiska sastāvdaļa, kas atspoguļo tiesas atzinumu par to, kādu noziedzīgo nodarījumu apsūdzētais ir izdarījis.

Kriminālprocesa likuma 527. panta pirmā daļa noteic, ka notiesājoša sprieduma aprakstošajā daļā sniedz pierādītā noziedzīgā nodarījuma aprakstu un juridisko kvalifikāciju, minot tā izdarīšanas laiku, vietu, izdarīšanas veidu, apsūdzētā vainas formu, motīvus un šā nodarījuma sekas.

Noziedzīga nodarījuma aprakstā par Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu tiesa atzinusi abu kvalificējošo pazīmju – organizētu grupu un darbības ar psihotropām vielām lielā apmērā – esību apsūdzētajai /pers. C/. Pirmās instances tiesa nodarījuma aprakstā norādījusi, ka /pers. E/ organizētā grupā iesaistīja savu vecomāti /pers. C/, kuras uzdevums bija izņemt psihotropās vielas no slēpņa un nogādāt dzīvesvietā, kā arī to tālāka realizācija pēc /pers. E/ norādījumiem. /pers. C/ inkriminēts, ka viņa 2018. gada jūlijā, ne vēlāk par 12. jūliju, pēc /pers. E/ norādījuma no slēpņa Liepājā, /Nosaukums/ ielā meža masīvā paņēma iepakojumu ar 5,2085 g vielas, kuras sastāvā bija 1,0938 g metamfetamīna. Šo iepakojumu /pers. C/ atnesa uz dzīvesvietu un glabāja līdz 2018. gada 12. jūlijam, kad to izņēma policijas darbinieki.

Senāts konstatē, ka apsūdzētajai /pers. C/ inkriminētā Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma aprakstā nav izklāstītas ziņas par faktiem, kas norādītu uz kvalificējošas pazīmes – organizētas grupas un darbībām ar psihotropām vielām lielā apmērā – esību /pers. C/ darbībās.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527. panta otrās daļas 1. punktam pierādījumus, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi par notiesājoša sprieduma taisīšanu, tiesai jānorāda notiesājoša sprieduma motīvu daļā.

Senāts konstatē, ka abu instanču tiesu nolēmumu motīvu daļās ir izklāstīti pierādījumi tikai par dažām /pers. C/ izdarītajām darbībām, bet nav norādīti pierādījumi, kas apstiprinātu secinājumu par viņas dalību organizētā grupā.

Apelācijas instances tiesa, atstājot negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu par /pers. C/ izdarīto darbību juridisko kvalifikāciju pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas, savus atzinumus nav pamatojusi ar likumu, tiesību zinātnē un judikatūrā izklāstītajām atziņām.

[7.4] Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa, izskatot lietu par Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu un atsaucoties uz Kriminālprocesa likuma 564. panta sesto daļu, nav ievērojusi minētā panta ceturtajā daļā noteikto.

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa savā lēmumā nav sniegusi motivētu atzinumu par apelācijas sūdzību pamatotību vai nepamatotību, nav norādījusi apstākļus, ko noskaidrojusi apelācijas instances tiesa, nav izklāstījusi pierādījumus, kas apstiprina apelācijas instances tiesas atzinumus.

Apelācijas instances tiesa, izvērtējot apelācijas sūdzību motīvus, lēmumā ir izklāstījusi tikai vispārīga rakstura atzinumus par pirmās instances tiesas sprieduma atbilstību Kriminālprocesa likuma 511. panta otrās daļas un 512. panta prasībām. Tiesa lēmuma 13.–13.6. punktā ir vērtējusi vien nelielu daļu no pierādījumiem, bet nav norādījusi, tieši ar kuriem pierādījumiem pamatots atzinums par Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvās un subjektīvās puses esību apsūdzēto darbībās.

[7.4.1] Atbildot uz apsūdzētā /pers. A/ aizstāves I. Šultes apelācijas sūdzības argumentiem, tiesa lēmuma 13.1. punktā norādījusi, ka tā nevar pievienoties aizstāves viedoklim, ka apsūdzētā /pers. A/ vainīgums nav pierādīts. Tiesa minētā atzinuma pamatošanai norādījusi tikai to, ka pirmās instances tiesa detalizēti analizējusi katra apsūdzētā vainīguma pierādījumus un nonākusi pie pamatota atzinuma, ka telefonsarunu ieraksti un skaņu ekspertīzes ekspertu atzinumi liecina par regulāru /pers. A/ kontaktēšanos ar grupas dalībniekiem tieši saistībā ar aizliegtām vielām to realizācijas nolūkā. Tālāk apelācijas instances tiesa norādījusi, ka tā netic apsūdzētā /pers. D/ liecībām par dzīvokļa īres maksāšanu apsūdzētajam /pers. A/.

[7.4.2] Apelācijas instances tiesa lēmuma 13.3. punktā ar vienu teikumu bez pamatojuma noraidījusi apsūdzētā /pers. B/ argumentus par liecinieka /pers. F/ liecību izvērtējumu. Savukārt 13.6. punktā tiesa paudusi vispārīga rakstura secinājumu, kas nav saistīts ar apsūdzētajam /pers. B/ inkriminēto noziedzīgo nodarījumu.

Ievērojot minēto, Senāts konstatē, ka apsūdzētais /pers. B/ kasācijas sūdzībā pamatoti norādījis, ka apelācijas instances tiesa nav izvērtējusi viņa apelācijas sūdzības argumentus atbilstoši Kriminālprocesa likuma 564. panta ceturtās daļas prasībām.

[7.4.3] Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa lēmuma 13.2. punktā izklāstījusi tikai fragmentārus pierādījumus par apsūdzētās /pers. C/ saistību ar mazdēla /pers. E/ nelikumīgajām darbībām psihotropo vielu apritē, bet nav pamatojusi ar pierādījumiem atzinumu par /pers. C/ dalību organizētā grupā. Tiesa nav pamatojusi secinājumu, ka apsūdzētā /pers. C/ apzinājusies, ka viņa ne tikai izpilda mazdēla rīkojumus, bet arī darbojas organizētā grupā, ka bez viņas organizētā grupā darbojas vēl citas personas, ka viņa izpildījusi noteiktus pienākumus kopīgo darbību ķēdē atbilstoši savai iespējai sekmēt noziedzīgā rezultāta sasniegšanu.

Šāds pamatojums nav sniegts arī pirmās instances tiesas spriedumā.

[7.5] Senāts konstatē, ka apsūdzētais /pers. B/ pamatoti norādījis, ka apelācijas instances tiesas lēmuma aprakstošā daļa ir ievērojami apjomīgāka par motīvu daļu.

Pretēji apsūdzētā /pers. B/ kasācijas sūdzībā paustajam viedoklim apelācijas instances tiesas nolēmuma motīvu daļas nelielais apjoms nevar būt par pamatu atzinumam, ka tiesa nav ievērojusi Kriminālprocesa likuma prasības par nolēmuma saturu.

Apelācijas instances tiesas nolēmuma aprakstošās un motīvu daļas saturs un apjoms var būt atšķirīgs no pieņemtā nolēmuma veida –

sprieduma vai lēmuma, un tajos izlemjamiem jautājumiem saistībā ar Kriminālprocesa likuma 562. pantā noteikto.

Savukārt Kriminālprocesa likuma 564. panta ceturtajā daļā ietvertā prasība par nolēmuma pamatotību nozīmē, ka tiesas atzinumi ir pietiekami motivēti, atbilst lietas faktiskajiem apstākļiem, aptver visus būtiskos apelācijas sūdzības vai protesta argumentus un ir pamatoti ar pierādījumiem.

Arī Satversmes tiesa ir atzinusi, ka taisnīga tiesa kā pienācīgs, tiesiskai valstij atbilstošs tiesas process ietver arī tiesības uz motivētu tiesas nolēmumu (*Satversmes tiesas 2010. gada 17. maija sprieduma lietā Nr. 2009-93-01 8.3. punkts*). Motivēta nolēmuma mērķis ir nodrošināt, lai gan lietas dalībnieki, gan sabiedrība varētu saprast, kā tiesa nonākusi pie tieši tāda un ne citāda lietas iznākuma, tādējādi izslēdzot tiesas patvaļas iespējamību (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2011. gada 22. februāra sprieduma lietā ,,Lalmahomed v. the Netherlands", pieteikuma Nr. 26036/08, 43. punkts*).

Tādējādi atzīstams, ka nevis apelācijas instances tiesas nolēmuma motīvu daļas apjoms, bet gan tās saturs liecina par nolēmuma pamatotību.

[8] Senāts konstatē, ka pirmās instances tiesa noziedzīgu nodarījumu aprakstā kļūdaini norādījusi, ka narkotisko, psihotropo vielu daudzums „sastāda apmēru, līdz kuram daudzumi atzīstami par nelieliem", lai gan aprakstā ir pareizi norādīts vielas daudzums, kas atbilstoši likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 2. pielikumam pārsniedz nelielus apmērus. Minētā kļūda nav ietekmējusi tiesas nolēmuma tiesiskumu un Senāts to neatzīst par tādu, kas būtu par pamatu lēmuma atcelšanai. Atkārtoti izskatot lietu, tiesai iespējams minēto kļūdu izlabot, jo tas nav saistīts ar jaunu noziedzīgā nodarījuma faktisko apstākļu konstatēšanu Kriminālprocesa likuma 455. panta trešajā daļā paredzētajā kārtībā.

[9] Senāts jau iepriekš vairākkārt norādījis, ka pierādījumu ticamības jēdziens un novērtēšanas prasības ir noteiktas Kriminālprocesa likuma 128. pantā, taču izvēle, kuriem pierādījumiem ticēt, bet kuriem nē, ir tās tiesas kompetencē, kas izspriež lietu pēc būtības. Arī jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir vai nav pietiekami apsūdzētā vainīguma konstatēšanai, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms. Pierādījumu pietiekamības kritērijs ir saprātīgu šaubu esamība vai neesamība par apsūdzētā vainīgumu, kura izvērtēšana tāpat ir tās tiesas kompetencē, kas izskata lietu pēc būtības (*Senāta 2016. gada 17. marta lēmums lietā Nr. SKK-J-10/2016, 11810039108, 2019. gada 27. decembra lēmuma lietā Nr. SKK-433/2019, ECLI:LV:AT:2019:1227.11089238414.8.L, 9. punkts*). Kasācijas instances tiesa atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajai un trešajai daļai krimināllietu pēc būtības neiztiesā, lietas faktiskos apstākļus neskaidro un pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Senāts atzīst, ka pārējie kasācijas sūdzībās izklāstītie argumenti ir saistīti ar lietā iegūto pierādījumu izvērtēšanu, tādēļ šajā kasācijas instances tiesas lēmumā netiek izskatīti, ņemot vērā, ka apelācijas instances tiesas lēmums tiek atcelts daļā par apsūdzību pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas un lieta atceltajā daļā apelācijas instances tiesā jāizskata no jauna atbilstoši Kriminālprocesa likuma 53. nodaļas prasībām.

Aizstāves I. Šultes norāde, ka apelācijas instances tiesa ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 402. panta nosacījumus, nav pamatota, jo minētā tiesību norma ir Kriminālprocesa likuma 33. nodaļā, kas reglamentē prokurora funkciju pildīšanu saistībā ar kriminālvajāšanu. Savukārt norāde, ka apelācijas instances tiesa ir nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 1. panta pirmo daļu un 6. panta pirmo daļu, nav saistīta ar nosaukto normu interpretāciju, bet ar citādu pierādījumu vērtējumu.

[10] Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa, izskatot lietu apsūdzības daļā pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas, pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 511. panta otrās daļas un 564. panta ceturtās daļas pārkāpumus, kas atzīstami par Kriminālprocesa likuma būtiskiem pārkāpumiem šā likuma 575. panta trešās daļas izpratnē, un ir pamats Kurzemes apgabaltiesas 2022. gada 18. oktobra lēmuma atcelšanai Senāta lēmuma 7.3. un 7.4. punktā norādīto iemeslu dēļ.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. A/, /pers. D/, /pers. B/, /pers. E/ un /pers. C/ katrs atzīts par vainīgu un sodīts Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, sniedzot vienu nodarījuma aprakstu visiem apsūdzētajiem. Ievērojot norādīto, apelācijas instances tiesas lēmums atceļams daļā par visu apsūdzēto atzīšanu par vainīgiem un sodīšanu pēc Krimināllikuma 253.[1] panta trešās daļas. Apelācijas instances tiesas lēmums ir atceļams arī daļā par apsūdzētajiem /pers. D/ un /pers. E/ noteikto sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50. pantu. Ievērojot minēto, apelācijas instances tiesas lēmums atceļams daļā par procesuālo izdevumu piedziņu valsts labā no apsūdzētajiem /pers. B/ un /pers. C/, kā arī par /pers. B/ un /pers. E/ izņemtās naudas konfiskāciju.

Daļā par /pers. D/ un /pers. E/ katra atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 253. panta pirmās daļas apelācijas instances tiesas lēmums nav pārsūdzēts. Šajā daļā Senātam nav pamata lēmuma atcelšanai.

[11] Apsūdzētajiem /pers. A/, /pers. E/ un /pers. B/ piemēroti drošības līdzekļi – nodošana policijas uzraudzībā un aizliegums izbraukt no valsts. Apsūdzētajai /pers. C/ piemērots drošības līdzeklis – dzīvesvietas maiņas paziņošana.

2021. gada 4. janvārī pieņemts lēmums apsūdzētajam /pers. D/ piemēroto drošības līdzekli – nodošanu policijas uzraudzībā – un papildu drošības līdzekli – aizliegumu izbraukt no valsts – grozīt uz apcietinājumu, izsludinot /pers. D/ meklēšanu. Apelācijas instances tiesa nolēmusi turpināt apsūdzētajiem piemērot drošības līdzekļus.

Senāts atzīst, ka ir pamats apsūdzētajiem turpināt piemērot norādītos drošības līdzekļus, ņemot vērā, ka šajā procesa stadijā nav konstatēti apstākļi, kas būtu par pamatu drošības līdzekļu atcelšanai vai grozīšanai. Apsūdzētajiem /pers. D/, /pers. A/, /pers. E/, /pers. B/ un /pers. C/ piemērotie drošības līdzekļi atzīstami par samērīgiem.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585. un 587. pantu, Senāts

**nolēma**

atcelt Kurzemes apgabaltiesas 2022. gada 18. oktobra lēmumu daļā par /pers. A/, /pers. D/, /pers. B/, /pers. E/ un /pers. C/ katra atzīšanu par vainīgu un sodīšanu Krimināllikuma 253.[1] panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā;

par saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo un trešo daļu /pers. D/ noteikto sodu un saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta piekto daļu /pers. D/ noteikto galīgo sodu;

par saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo un trešo daļu /pers. E/ noteikto galīgo sodu;

par procesuālo izdevumu piedziņu valsts labā no /pers. C/ un /pers. B/;

par /pers. B/ un /pers. E/ izņemto naudas līdzekļu konfiskāciju;

atceltajā daļā lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai Kurzemes apgabaltiesā;

pārējā daļā Kurzemes apgabaltiesas 2022. gada 18. oktobra lēmumu atstāt negrozītu;

turpināt piemērot apsūdzētajiem /pers. A/, /pers. B/ un /pers. E/ drošības līdzekļus – nodošanu policijas uzraudzībā un aizliegumu izbraukt no valsts;

turpināt piemērot apsūdzētajai /pers. C/ drošības līdzekli – dzīvesvietas maiņas paziņošanu;

turpināt piemērot apsūdzētajam /pers. D/ apcietinājumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

A. Freibergs I. Bičkovičs I.L. Zemīte